

УДК 347.9

О. К. Намясенко,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Статтю присвячено проблемі зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві України. Розглянуто окремі аспекти зловживання з боку різних учасників господарського процесу, приклади відповідальності за зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві, проаналізовано судову практику.

Ключові слова: зловживання процесуальними правами, господарське судочинство, окрема ухвала господарського суду, відповідальність за процесуальні зловживання в господарському судочинстві.

The article deals with the problem of abuse of procedural rights in Ukraine economic legal proceedings. It considers some aspects of abuse by various participants of economic legal process, examples of responsibility for the abuse of procedural rights in the economic legal proceedings, analysis of judicial practice.

Keywords: abuse of procedural rights, economic legal proceedings, a separate commercial court ruling, the responsibility for procedural abuses in the commercial proceedings.

Постановка проблеми. В перспективі розвитку вітчизняної юридичної науки та судової практики, в тому числі й господарської, цікавим є дослідження поняття зловживання процесуальними правами. І хоча дане явище складно назвати новим, з часом воно стає все більш актуальним. Нещодавно проведений круглий стіл на тему «Зловживання учасниками судового процесу процесуальними правами та шляхи протидії цьому» є лише ще одним підтвердженням зростаючої зацікавленості науковців та провідних юристів до з'ясування сутності та шляхів протидії зловживанню процесуальними правами.

¹ Namiasenko Olga, PhD in Law, Associate Professor of the Legal Regulation of Economics Department in Vadym Hetman Kyiv National Economic University, State Higher Educational Institution.

Доктрина зловживання правами (зловживання правом тощо) відома в світі достатньо давно. Найбільшого поширення вона отримала в таких країнах як Німеччина, Франція, Швейцарія, Греція, США та ін. В той самий час, *N. Deacon* у своєму дослідженні «The EU law doctrine of abuse of rights: should it be a general principle of EU law; and is it?» зазначає, що не всі країни-члени ЄС мають внутрішню форму доктрини зловживання правами, так, зокрема, Великобританія категорично відмовилась від неї наприкінці 19-го сторіччя та з тих часів демонструє відсутність намірів її нав'язувати [1].

Певним виключенням в даному випадку є Шотландія, де в середині 20-го сторіччя один з найвідоміших юристів тих часів Сер Томас Сміт зробив припущення, що в Шотландському праві має бути визнане поняття зловживання правами з метою забезпечення розвитку в подальшому традицій Цивільного права. Нажаль, дані доробки не були використані в Шотландському праві, принципи розвитку цивільного права не стали повністю пов'язаними з ним та систематизованими [2; 1–2].

Як відмічає *Elspeth Reid*, саме доктрина зловживання правами є своєрідною ознакою відмінності між Цивільним правом та Загальним правом, так як зазвичай має місце у країнах Романо-Германської системи права та сучасних цивільних кодексах, але відсутня в системі країн Загального права. Доктрина зловживання правами, яка зустрічається в різноманітних формах в юрисдикції Цивільного права, відсилає до концепції, що шкідливе або протисуспільне здійснення законних прав, призводить до цивільної відповідальності. В той час як у Загальному праві права містять свої власні кваліфікації в межах прецедентного права, за допомогою якого вони визначаються, відтак, дана доктрина є непотрібною [2; 1, 13].

Отже, історичне становлення доктрини зловживання правами пов'язане передусім з цивільним правом та поняттям заподіяння шкоди іншій особі. Аналогічне цивілістичне розуміння категорії зловживання правами існувало і за радянських часів, коли такі відомі науковці, як Агарков М. М., Бару М. І., Самойлова М. В., Рясенцев В. А., Малєїн Н. С. тощо, досліджували зазначене поняття з точки зору здійснення та захисту цивільних прав.

Новий етап історії розвитку доктрини зловживання правами в Україні пов'язаний з набуттям нею незалежності. Характеризується він розширенням різноманітних підходів до розуміння

зазначеної доктрини, дослідження поняття зловживання правами не лише в межах цивільного права, а й загальнотеоретичне (Скакун О. Ф., Зайчук О. В., Лазарев В. В., Рогач О. Я. та ін.), конституційне (Крусс В. І. та ін.), галузеве (Юдін А. В., Резнікова В. В., Полянський Т. Т., Мілетич О. О. та ін.) його розуміння, створення власних концепцій (Смітюх А. В.) тощо.

Однак, дотепер ні в правовій науці, ні в судовій практиці не вироблено чіткого, ясного та несуперечливого розуміння зловживання правами. Висловлювані думки часом прямо протилежні: від ствердження значимості категорії зловживання правами та розширення практики застосування до її заперечення. Причиною є відсутність законодавчого визначення та єдиної наукової доктрини. Серед інших причин називають також складність та комплексність даного поняття.

Аналіз досліджень дає можливість зазначити, що серед вітчизняних та зарубіжних науковців, які присвятили комплексні або окремі наукові розробки поняттю зловживання правами, слід зазначити таких авторів, як Малиновський М.М., Поротікова О.О., Юдін А.В., Резнікова В.В., Рогач О.Я., Мілетич О.О., Полянський Т. Т., Яковець І.Ю., Vera Bolgar, Elspeth Reid, David Anderson, Michael Byers, Neil Deacon, Geoffrey C. Hazard, Michele Taruffo та ін.

Метою та завданнями даної статті є загальний аналіз поняття зловживання правами; виявлення причин складності та неоднозначності в розумінні даної доктрини через призму її виникнення, становлення та розвитку в Україні та світі; дослідження сутності поняття зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві.

Визначення поняття зловживання правами на загальнотеоретичному рівні найчастіше відбувається через співвідношення його з такими категоріями як правопорушення, свобода та розсуд тощо. Науковці, які досліджують поняття зловживання саме процесуальними правами, найчастіше співвідносять його з категорією недобросовісного користування учасниками процесу своїми процесуальними правами, посилаючись, наприклад, на ч. 3 ст. 22 ГПК України – сторони зобов'язані добросовісно користуватися належними їм процесуальними правами. Однак, дана норма має загальний характер та застосовується як у випадку порушення, так і у випадку зловживання процесуальними правами, а отже не дає можливості чітко кваліфікувати процесуальну дію саме як зловживання правами.

Проблема кваліфікації полягає також у тому, що, як зазначає, наприклад, Т. Полянський, жоден з процесуальних кодексів не дає відповіді на питання: якими є критерії, ознаки зловживання правом, недобросовісності діянь, в якому порядку вони констатуються тощо [3; 35].

Окремі приклади зловживань процесуальними правами в господарському процесі тривалий час можна було зустріти в різних актах судової практики господарського суду. Так, в Інформаційному листі ВГСУ № 01-8/157 від 31.01.2005 року «Про деякі питання судової практики, пов'язані з оскарженням ухвал господарських судів» [4] зазначалось про поширення практики подання сторонами у справі апеляційних і касаційних скарг на ухвали господарського суду, які не може бути оскаржено ні в апеляційному, ані в касаційному порядку. Відповідні дії сторін у справі, як правило, спрямовані на затягування судового процесу. ВГСУ звернув увагу на те, що мають місце випадки, коли суд апеляційної чи касаційної інстанції розглядає такі скарги по суті. У разі подання апеляційної скарги на ухвалу, яку не може бути оскаржено, місцевий господарський суд має відмовляти у прийнятті такої скарги з посиланням на частини першу та четверту статті 106 ГПК України.

Узагальнення видів та форм зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві, а також механізм протидії ним, відповідальність за такі діяння та систематизація інших роз'яснювальних актів ВГСУ, в яких містяться окремі випадки зловживання процесуальними правами, було здійснено в Інформаційному листі ВГСУ від 15.03.2010 р. № 01-08/140 «Про деякі питання запобігання зловживанню процесуальними правами у господарському судочинстві» [5]. Відповідно до Інформаційного листа від 15.03.2010 р. № 01-08/140, зловживанням процесуальними правами слід вважати наступні дії з боку сторін та третіх осіб:

- необґрунтовані відводи суддів господарських судів,
- нез'явлення представників учасників судового процесу в судові засідання без поважних причин та без повідомлення причин,
- подання необґрунтованих клопотань про вчинення судом процесуальних дій,
- подання зустрічних позовів без дотримання вимог Господарського процесуального кодексу України,

— одночасне оскарження судових рішень в апеляційному і в касаційному порядку,

— подання апеляційних та касаційних скарг на судові акти, які не можуть бути оскаржені,

— неподання або несвоєчасне подання стороною у справі, іншим учасником судового процесу доказів з неповажних причин, спрямоване на затягування судового процесу,

— подання учасниками судового процесу клопотань (заяв) про вчинення господарським судом не передбачених ГПК процесуальних дій, а так само подання апеляційних та касаційних скарг щодо процесуальних документів, яких взагалі не існує тощо.

Зазначений перелік містить основні приклади зловживання процесуальними правами в господарському судочинстві, однак, безумовно, не є вичерпним.

Іншими прикладами процесуальних зловживань, в тому числі й в господарському процесі, можуть бути:

— повідомлення суду неправди у поясненнях сторін (не прямий виклад неправдивих фактів, а заперечення певних обставин, скеровування спору в іншу площину, висвітлення факту в іншому ракурсі),

— безпідставне звинувачення про фальшування доказів,

— затягування з ознайомленням із матеріалами справи,

— неодноразове безпідставне оскарження дій державного виконавця, [3; 32]

— зловживання правом на звернення до суду,

— штучна зміна підсудності справи,

— зловживання правом на вжиття запобіжних заходів та ін.

[6].

Інформаційний лист ВГСУ від 15.03.2010 р. № 01-08/140 жодним чином не пов'язує зловживання процесуальними правами з поняттям шкоди або несприятливих наслідків для суспільства та держави, зазначаючи лише, що подібна практика спрямована на свідоме невинуватене затягування судового процесу та порушує права інших учасників судового процесу. Слід зазначити, що більшість науковців вбачають мету зловживання учасниками господарського процесу (або іншого виду судочинства) саме у затягуванні процесуальних строків. Однак, на мій погляд, лише цим зловживання процесуальними правами не вичерпується. Основним наслідком зловживання є прямий чи опосередкований вплив учасників господарського процесу на прийняття судом законно-

го, обґрунтованого, неупередженого та об'єктивного судового рішення.

Недоліком Інформаційного листа ВГСУ від 15.03.2010 р. № 01-08/140 можна вважати обмеженість у визначенні учасниками господарського процесу, які зловживають процесуальними правами, лише сторін та третіх осіб. Зрозуміло, що будь-який учасник господарського процесу, склад яких визначається ст. 18 ГПК України та Постановою Пленуму ВГСУ від 26.12.2011 № 18 «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції» (п. 1.1.) [7], може зловживати наданими йому процесуальними правами.

Так, наприклад, в п. 12 Інформаційного листа ВГСУ від 13.08.2008 № 01-8/482 «Про деякі питання застосування норм Господарського процесуального кодексу України, порушені у доповідних записках про роботу господарських судів у першому півріччі 2008 року» [8] роз'яснюється приклад зловживання у разі відмови підприємства чи організації у наданні документів і матеріалів, необхідних для вирішення спору і витребуваних судом у порядку статті 38 ГПК України.

Можливості для зловживань у процесуальних відносинах з боку адвоката та шляхи оптимізації юридичних засобів попередження таких процесуальних зловживань розглядаються, наприклад, у наукових статтях Т. Полянського [3; 34–36]. Про зловживання процесуальними правами з боку таких учасників судового процесу, як адвокати, зазначено також в п. 5.13 Постанови Пленуму ВГСУ від 26.12.2011 № 18 «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції»: окремі ухвали можуть надсилатися також до кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури для вирішення питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності в порядку статей 33–36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Цікавим, на мій погляд, є питання можливості зловживань з боку суддів. Мова йде не про судову помилку, а саме про зловживання, яке характеризується такими ознаками, як: 1) формальне здійснення (реалізація) суб'єктами їхніх юридичних прав чи обов'язків; 2) усвідомлення особою незаконності своїх дій, свідомий вихід за встановлені законом межі (наявність умислу); 3) заподіяння шкоди (збитку) інтересам суспільства чи інтересам

іншої особи; 4) використання недозволених засобів і способів здійснення права та ін. [9, 3; 33].

Аналіз судової практики свідчить, що однією з можливих підстав для зловживання процесуальними правами з боку суддів господарського суду можна вважати відсутність узагальненої та єдиної судової практики. Як зазначає, наприклад, суддя Верховного Суду України О. Кривенда: «Єдність судової практики є надзвичайно важливою складовою для забезпечення справедливого і прогнозованого правосуддя... Адже коли з'являються тисячі однотипних позовів по всій країні, а суди неоднаково тлумачать одну і ту ж норму права, відбувається неефективне правосуддя, і не лише в сенсі невинного завантаження судів» [10].

На засіданні пленуму ВГСУ, яке відбулося в липні 2015 р., Голова Вищого господарського суду України Б. Львов також наголосив на необхідності суддям усіх інстанцій своєчасно знайомитися з практикою вирішення спорів Верховного Суду України. Крім того, за інформацією Голови ВГСУ, минулого року у місцевому господарському суді Харківської області був факт виправлення описки, якою було кардинально змінено резолютивну частину ухвали про припинення провадження після її перегляду в апеляційному та касаційному порядку [11].

Відсутність узагальненої судової практики зловживання процесуальними правами у господарському судочинстві має місце і щодо питання відповідальності за процесуальні зловживання.

Судова практика господарського суду, зокрема п. 8 Інформаційного листа ВГСУ від 15.03.2010 р. № 01-08/140 «Про деякі питання запобігання зловживанню процесуальними правами у господарському судочинстві» передбачає, що у будь-яких випадках зловживання процесуальними правами господарським судам належить реагувати на відповідні порушення у спосіб, передбачений статтею 90 ГПК України – шляхом винесення окремих ухвал, а за наявності підстав також і надіслання повідомлень органам внутрішніх справ чи прокуратури.

В окремих випадках зловживання процесуальними правами, відповідно до Інформаційного листа ВГСУ від 15.03.2010 р. № 01-08/140, відповідальність для сторін буде також наступною:

1) У разі нез'явлення в засідання господарського суду представника позивача, якщо його присутність було визнано обов'язковою, суддя вправі: стягнути з винної сторони штраф (п. 5 статті 83 ГПК

України), або залишити позов без розгляду (п. 5 статті 81 ГПК України), або вжити обох цих заходів одночасно. У разі нез'явлення в засідання господарського суду представника відповідача, суд має право відкласти розгляд справи (стаття 77 ГПК України), стягнути з винної сторони штраф (п. 5 статті 83 ГПК України).

2) У разі неподання або несвоєчасне подання стороною у справі, іншим учасником судового процесу доказів з неповажних причин, спрямоване на затягування судового процесу господарський суд може: покласти на особу, що припустилася зловживання, сплату судового збору, незалежно від результатів вирішення спору (ч. 2 статті 49 ГПК України), стягнути з винної сторони штраф (п. 5 статті 83 ГПК України). Постанова Пленуму ВГСУ від 26.12.2011 № 18 «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції» передбачає в таких випадках окрім окремої ухвали лише стягнення штрафу з винної сторони в дохід державного бюджету України (пункт 5 статті 83 ГПК України).

3) У разі подання зустрічних позовів без дотримання вимог Господарського процесуального кодексу України щодо відповідних обставин, на яких ґрунтується позовна вимога, доказів, що підтверджують ці обставини, зустрічна позовна заява повертається без розгляду (п. 3 ч. 1 ст. 63, ст. 60 ГПК України).

4) У разі подання апеляційних та касаційних скарг на ухвали господарського суду, які не підлягають оскарженню, господарський суд має відмовити у прийнятті такої скарги (ч. 1, 4 ст. 106 ГПК України, ч. 1, 4 ст. 111-13 ГПК України).

Винесення окремої ухвали або повідомлення передбачено в ст. 90 ГПК України: господарський суд, виявивши при вирішенні господарського спору порушення законності або недоліки в діяльності підприємства, установи, організації, державного чи іншого органу, вносить окрему ухвалу; якщо при вирішенні господарського спору господарський суд виявить у діяльності працівників підприємств та організацій порушення законності, що містять ознаки кримінального правопорушення, господарський суд надсилає про цей факт повідомлення прокурору або органу досудового розслідування.

Нажаль, Кодекс не містить такої підстави винесення окремої ухвали або повідомлення, як зловживання учасниками господарського процесу процесуальними правами. Крім того, під поняття діяльності підприємства, установи, організації, державного чи

іншого органу розуміється виробнича, науково-дослідна, торговельна та інша господарська діяльність. Такий висновок можна зробити і відповідно до п. 5.4. Постанови Пленуму ВГСУ від 26.12.2011 № 18 «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції»: господарський суд не вправі давати вказівки щодо виробничих процесів або оперативно-господарської діяльності та визначати, яке стягнення слід накласти на службову особу.

Аналіз щорічних звітів роботи господарських судів в Україні, які затверджуються на Пленумі ВГСУ свідчить, що, нажаль, суди не завжди приділяють окрему увагу статистиці винесення окремих ухвал та повідомлень. За останні роки лише в Постанові Пленуму ВГСУ від 21.02.2013 № 5 «Про підсумки роботи господарських судів України у 2012 році та завдання на 2013 рік» зазначалось про те, що у 2012 році господарськими судами активно здійснювалися заходи, спрямовані на попередження правопорушень у сфері економічних правовідносин. Було винесено 1,4 тис. окремих ухвал з приводу порушення законності або суттєвих недоліків у діяльності підприємств, установ, організацій, їх посадових осіб. До прокуратури та органів внутрішніх справ направлено 382 повідомлення про виявлені порушення, що містять ознаки діянь, переслідуваних у кримінальному порядку [12]. Для порівняння, у 2011 році було винесено 881 окрему ухвалу з приводу порушення законності або істотних недоліків у діяльності підприємств, установ, організацій, їх посадових осіб. Крім того, до прокуратури та органів внутрішніх справ надіслано 396 повідомлень про виявлені порушення, що містять ознаки діянь, переслідуваних у кримінальному порядку [13]. Нажаль, наведені цифри не дають можливості визначити кількість окремих ухвал та повідомлень, підставою винесення яких було саме зловживання учасниками господарського процесу своїми процесуальними правами.

Підсумовуючи викладене слід зазначити, що дослідження доктрини зловживання процесуальними правами в Україні набирає обертів як серед загальнотеоретичних підходів, так і в окремих галузях права, в тому числі й процесуальних. Вітчизняні теоретики та практикуючі юристи перестали сприймати зазначену доктрину виключно через призму поняття порушення суб'єктивних цивільних прав. Поступово збагачується і судова практика розуміння процесуальних зловживань та можливостей їм протидіяти.

В перспективі, підписання Угоди про асоціацію України з ЄС та перехід до європейського напрямку розвитку нашої держави сприятиме долученню України до сучасних світових тенденцій розуміння доктрини зловживання правами. Наукові дослідження останніх років свідчать про поступову адоптацію даного поняття до права ЄС, розуміння зловживання правами не лише як внутрішнього явища, а й як загального принципу Європейського Союзу [1, 2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. N. Deacon. The EU law doctrine of abuse of rights: should it be a general principle of EU law; and is it? // [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.euroblawg.com/eu-law-2/the-eu-law-doctrine-of-abuse-of-rights-should-it-be-a-general-principle-of-eu-law-and-is-it/#sthash.TL0quUuq.dpuf>

2. Elspeth Reid. The doctrine of abuse of rights: Perspective from a Mixed Jurisdiction // Electronic Journal of Comparative La. – vol. 8.3 (October 2004). – p. 1–2. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ejcl.org/>

3. Полянський Т. Зловживання процесуальними правами: юридичні засоби попередження та можливості їх удосконалення // Вісник Національної академії правових наук України. – № 3 (74). – 2013. – С. 31–38. Polyansky T. Abuse of procedural rights: legal means of prevention and the possibility of improving // Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine. – № 3 (74). – 2013. – P. 31–38. :[in Ukraine]

4. Про деякі питання судової практики, пов'язані з оскарженням ухвал господарських судів: Інформаційний лист ВГС України від 31.01.2005 року № 01-8/157 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_157600-05/print1433741686607421 On some issues of jurisprudence related to appeal decisions of commercial courts: Newsletter SEC Ukraine from 31.01.2005, the № 01-8 / 157 // [Electronic resource]. – Access mode: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_157600-05/print1433741686607421: [in Ukraine]

5. Про деякі питання запобігання зловживанню процесуальними правами у господарському судочинстві: Інформаційний лист ВГС України від 15.03.2010 р. № 01-08/140 // Вісник господарського судочинства. – 2010 р. – № 3. – стор. 13 On some issues prevent abuse of procedural rights in economic proceedings: Newsletter SEC Ukraine from 15.03.2010. № 01-08 / 140 // Bulletin of economic justice. – 2010. – № 3. – p. 13: [in Ukraine]

6. Мілетич О. О. Зловживання правом у господарському процесі (загальнотеоретичний та процесуальний аспекти) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yuristolgamiletich.com/> Milytych O. O. Abuse of rights in the economic process (general theoretical and procedural aspects) // [Electronic resource]. – Access mode: <http://yuristolgamiletich.com/> : [in Ukraine]

7. Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції: Постанова Пленуму ВГСУ від 26.12.2011 № 18 // Вісник господарського судочинства від 01.2012. – 2012 р. – № 1. – стор. 27. Some question from the practice of use the Commercial Code of Ukraine first instance courts: Plenum SECU from 26.12.2011 № 18 // Bulletin of economic justice 01.2012. – 2012 р. – № 1. – р. 27. :[in Ukraine]

8. Про деякі питання застосування норм Господарського процесуального кодексу України, порушені у доповідних записках про роботу господарських судів у першому півріччі 2008 року: Інформаційний лист ВГСУ від 13.08.2008 № 01-8/482 // Вісник господарського судочинства від 05.2008. – 2008 р. – № 5. – стор. 77. On some issues of application of the Commercial Code of Ukraine, raised in a memorandum on the work of commercial courts in the first half of 2008: Newsletter SECU from 13.08.2008 № 01-8 / 482 // Bulletin of economic justice 05.2008. – 2008. – № 5. – р. 77. :[in Ukraine]

9. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Харків: Консум. – 2001. – 656 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book-687 Skakun O. F. Theory of State and Law: Textbook / Translate from russ. – Kharkov: Konsum. – 2001. – 656 p. // [Electronic resource]. – Access: http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book-687: [in Ukraine]

10. Кривенда О. Забезпечення єдності судової практики має бути своєчасним // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/DE7DCECD9C70CBA0C2257DFD004691DB?OpenDocument&year=2015&month=03&](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/DE7DCECD9C70CBA0C2257DFD004691DB?OpenDocument&year=2015&month=03&) Kryvenda O. Ensuring of jurisprudence unity should be timely // [Electronic resource]. – Access mode: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/DE7DCECD9C70CBA0C2257DFD004691DB?OpenDocument&year=2015&month=03&](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/DE7DCECD9C70CBA0C2257DFD004691DB?OpenDocument&year=2015&month=03&): [in Ukraine]

11. Пашковська Т. Пленум ВГСУ: судді плутаються у рішеннях, а ВРЮ не вистачає грошей // Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання «Юридична газета online». – 14 липня 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/publications/events/plenum-vgsu-suddi-plutayutsya-u-rishennyah-a-vryu-ne-vistachae-groshey.html> Pashkovska T. Plenum SECU: judge confused the decisions, and not enough money for HCJ // All-Ukrainian weekly professional legal publication "Legal newspaper online". – July 14, 2015. [Electronic resource]. – Access mode: <http://jur-gazeta.com/publications/events/plenum-vgsu-suddi-plutayutsya-u-rishennyah-a-vryu-ne-vistachae-groshey.html>: [in Ukraine]

12. Про підсумки роботи господарських судів України у 2012 році та завдання на 2013 рік: Постанова Пленуму ВГСУ від 21.02.2013 № 5 // Вісник господарського судочинства від 2013. – 2013 р. – № 2. – стор. 17. On

the outcome of the economic courts of Ukraine in 2012 and objectives for 2013: Plenum SECU from 21.02.2013 № 5 // Bulletin of economic justice from 2013. – 2013 p. – № 2. – p. 17. :[in Ukraine]

13. Про підсумки роботи господарських судів України у 2011 році та завдання на 2012 рік: Постанова Пленуму ВГСУ від 23.03.2012 № 1 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0001600-12/print1381411931371716> On the outcome of the economic courts of Ukraine in 2011 and objectives for 2012: Plenum SECU from 23.03.2012 № 1 // [Electronic resource]. – Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0001600-12/print1381411931371716>:[in Ukraine]

NAMIASENKO O. SOME QUESTIONS OF ABUSE OF PROCEDURAL RIGHTS IN ECONOMIC LEGAL PROCEEDINGS

УДК: 35.073.53:657.422.8

Ю. О. Шматова,
к.ю.н., старший викладач кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ ПРОЦЕДУР ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Досліджено поняття «контроль», «державні закупівлі» та визначено категорію «контроль за проведенням процедур державних закупівель». Проаналізовано сучасний стан здійснення контролю за проведенням процедур державних закупівель, а також виявлені проблеми у цій сфері та запропоновані шляхи щодо їх розв'язання.

Ключові слова: контроль, державні закупівлі, контроль за проведенням процедур державних закупівель, Закон України «Про здійснення державних закупівель».

Research the concept «control», «Public Procurement» and defined the category of «control over the conduct of government procurement.» The current state control over the conduct of public procurement procedures, as well as any problems in this area and the ways to solve them.

¹ Shmatova Julia, Candidate of Law sciences, senior lecturer in department of legal regulation of economy «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman».